

**NGÂN SÁCH CÓ TRÁCH NHIỆM GIỚI:
SÁNG KIẾN TỬ CHƯƠNG TRÌNH PHÁT TRIỂN KINH TẾ-XÃ HỘI
CÁC XÃ ĐẶC BIỆT KHÓ KHĂN MIỀN NÚI VÀ VÙNG SÂU VÙNG XA
(CHƯƠNG TRÌNH 135)**

Cơ quan Liên Hợp Quốc về Bình đẳng giới và Trao quyền cho Phụ nữ (UN Women) là tổ chức thuộc Liên Hợp Quốc (LHQ) hoạt động về bình đẳng giới và nâng cao địa vị phụ nữ. Là tổ chức toàn cầu đi đầu bảo vệ phụ nữ và trẻ em gái, UN Women được thành lập nhằm thúc đẩy sự tiến bộ trong việc đáp ứng các nhu cầu của phụ nữ và trẻ em gái toàn thế giới.

NGÂN SÁCH CÓ TRÁCH NHIỆM GIỚI: SÁNG KIẾN TỪ CHƯƠNG TRÌNH PHÁT TRIỂN KINH TẾ-XÃ HỘI CÁC XÃ ĐẶC BIỆT KHÓ KHĂN MIỀN NÚI VÀ VÙNG SÂU VÙNG XA (CHƯƠNG TRÌNH 135)

Bản quyền © Cơ quan Liên Hợp Quốc về Bình đẳng giới và Trao quyền cho Phụ nữ (UN Women)

Tất cả các quyền bản quyền được bảo hộ. Việc tái bản và phổ biến các tài liệu trong ấn phẩm này nhằm mục đích giáo dục và phi thương mại đều được phép mà không cần xin phép UN Women bằng văn bản, với điều kiện phải dẫn nguồn đầy đủ. Việc tái bản ấn phẩm này nhằm mục đích bán lại hay vì các mục đích thương mại khác đều bị cấm nếu không xin phép UN Women.

Đơn xin phép có thể gửi đến địa chỉ registry.vietnam@unwomen.org hoặc địa chỉ như sau:

Cơ quan Liên Hợp Quốc về Bình đẳng giới và Trao quyền cho Phụ nữ (UN Women)

Địa chỉ: 304 Kim Mã, Ba Đình, Hà Nội, Việt Nam

Điện thoại: +84 24 38500100

Website: <http://vietnam.unwomen.org>

Fax: +84 24 3726 5520

Tác giả: Phạm Thu Hiền, Chuyên gia độc lập về giới

TS. Vũ Phương Ly, Chuyên gia Chương trình của UN Women tại Việt Nam

---

Các quan điểm thể hiện trong ấn phẩm này là quan điểm của các tác giả và không nhất thiết đại diện cho quan điểm của UN Women, của Liên Hợp Quốc hay của bất cứ tổ chức nào khác trực thuộc Liên Hợp Quốc.

Ảnh bìa: UN Việt Nam

LỜI CẢM ƠN

Bản tóm tắt này được xây dựng trong khuôn khổ dự án “Trao quyền cho phụ nữ dân tộc thiểu số tại Việt Nam qua các chính sách và chương trình dân tộc thiểu số có trách nhiệm giới”. Đây là một sáng kiến được thực hiện giữa Cơ quan Liên hợp quốc về Bình đẳng giới và Trao quyền cho Phụ nữ (UN Women) và Ủy ban Dân tộc (CEMA) từ năm 2018 đến năm 2021 với sự hỗ trợ tài chính từ Chính phủ Ai Len.

Bản tóm tắt được biên soạn bởi bà Phạm Thu Hiền, chuyên gia độc lập về giới và Tiến sĩ Vũ Phương Ly, Chuyên gia Chương trình của UN Women. Trong quá trình hoàn thiện bản tóm tắt này, chúng tôi đã nhận được ý kiến đóng góp của các chuyên gia độc lập làm công tác dân tộc thiểu số tại Việt Nam: Bà Nguyễn Thị Tư, Thạc sĩ, Nguyên Vụ trưởng Vụ Dân tộc thiểu số - CEMA; Ông Lưu Xuân Thủy, Vụ trưởng Vụ Dân tộc thiểu số - CEMA; cùng một số đại diện lãnh đạo Ban Dân tộc, Ban Dân tộc tỉnh Bắc Giang. Bản tóm tắt này nhằm mục đích nắm bắt những kinh nghiệm và bài học từ việc thực hiện thí điểm các sáng kiến ngân sách có trách nhiệm giới (GRB) ở Bắc Giang trong năm 2018 và 2019. Bản tóm tắt này trình bày những thay đổi tích cực đã đạt được và những thách thức gặp phải trong quá trình thực hiện cũng như đưa ra các đề xuất để thúc đẩy GRB trong các chương trình phát triển kinh tế - xã hội thực tiễn tại cộng đồng trong tương lai. Hoạt động thí điểm này là một ví dụ cụ thể về GRB có thể được thực hiện trong các sáng kiến địa phương, đảm bảo các bên liên quan tại địa phương làm chủ quá trình thông qua việc tăng cường sự tham gia, làm quen và hiểu biết về các quy trình GRB, cuối cùng điều này sẽ đồng nghĩa với việc tăng cường tiến bộ bình đẳng giới ở Việt Nam.

UN Women và CEMA xin chân thành cảm ơn Chính phủ Ai Len đã hỗ trợ tài chính để xây dựng bản báo cáo tóm tắt này.

CHƯƠNG TRÌNH 135 VÀ NHỮNG THÁCH THỨC VỀ BÌNH ĐẲNG GIỚI

Chương trình 135 (CT 135) là chương trình phát triển kinh tế - xã hội ở các xã đặc biệt khó khăn, miền núi và vùng sâu vùng xa, được thực hiện liên tục qua nhiều giai đoạn từ năm 1999. Hiện nay, Chương trình 135 là dự án 2 thuộc Chương trình Mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững giai đoạn 2016 – 2020. Mục tiêu của Chương trình 135 góp phần giảm nghèo bền vững, thực hiện mục tiêu tăng trưởng kinh tế, đảm bảo an sinh xã hội, cải thiện đời sống, tăng thu nhập và tạo điều kiện cho người nghèo, hộ nghèo tiếp cận thuận lợi các dịch vụ xã hội cơ bản.

Các văn bản Hướng dẫn thực hiện CT 135 quy định tối thiểu 30% phụ nữ tham gia vào quá trình lập kế hoạch cấp thôn và quy định nguyên tắc ưu tiên phụ nữ tham gia dự án phát triển sản xuất (PTSX) và nâng cao năng lực. Tuy nhiên, theo một đánh giá độc lập¹, cách tiếp cận ưu tiên phụ nữ chưa được cụ thể hóa bằng những cơ chế, hướng dẫn cụ thể, dẫn đến một thực tế là hiệu quả lồng ghép giới vào các Dự án của CT 135 còn hạn chế. Ví dụ về sự tham gia của phụ nữ vào việc thực hiện đầu tư Cơ sở hạ tầng (CSHT), quan niệm cho rằng đây là công việc kỹ thuật và nặng nhọc nên không phù hợp với phụ nữ. Hay mặc dù phụ nữ là người triển khai chính dự án PTSX do phụ nữ gắn với sinh kế và việc làm nông nghiệp, nhưng không có nghĩa là người ra quyết định liên quan đến sinh kế của hộ gia đình. Về Dự án nâng cao năng lực, ít có các hoạt động cho

cộng đồng mà tập trung vào cán bộ cơ sở, do vậy, việc tham gia tập huấn dựa trên sự phù hợp với vị trí công tác hơn là có mục đích rõ ràng về thúc đẩy bình đẳng giới.

Những rào cản cho việc thực hiện lồng ghép giới vào CT 135 phải kể đến: Thiếu hướng dẫn rõ ràng; Cơ chế giám sát và nguồn lực hạn chế bao gồm ngân sách và năng lực cán bộ thực hiện lồng ghép giới; Định kiến giới ăn sâu trong suy nghĩ của người dân: Quan niệm về vai trò của phụ nữ trong gia đình gắn với công việc không được trả công, quan niệm về vai trò của nam giới gắn với những công việc thiên về kỹ thuật, vai trò lãnh đạo và quyền lực của nam giới trong gia đình cũng như ngoài xã hội – đây là những thách thức dai dẳng.

¹Australian Aid, Văn phòng quốc gia về giảm nghèo, Care, Oxfam and SNV: Bản Tóm tắt báo cáo đánh giá độc lập: Phân tích Giới trong Chương trình Mục tiêu Quốc gia Giảm nghèo Bền vững (2016-2020).

NGÂN SÁCH CÓ TRÁCH NHIỆM GIỚI: MỘT CÁCH TIẾP CẬN HIỆU QUẢ ĐỂ GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ BẤT BÌNH ĐẲNG GIỚI

Ngân sách có trách nhiệm giới là gì?

Ngân sách là tuyên bố toàn diện nhất về các kế hoạch và ưu tiên phát triển kinh tế - xã hội của chính phủ. Thông qua việc theo dõi dòng tiền đến và đi, các quyết định ngân sách cho biết cách thức huy động và sử dụng ngân sách, cũng như ai được hưởng lợi từ ngân sách. Do đó, việc thực hiện các cam kết về bình đẳng giới đòi hỏi cần chủ động có các biện pháp kết hợp quan điểm giới trong các kế hoạch, khung ngân sách và các chương trình đầu tư cụ thể nhằm giải quyết các vấn đề bất bình đẳng giới².

Ngân sách có trách nhiệm giới không có nghĩa là ngân sách dành riêng cho phụ nữ và nam giới. Thay vào đó, ngân sách có trách nhiệm giới là cách tiếp cận lồng ghép giới vào quy trình lập kế hoạch và lập ngân sách của chính phủ, đồng thời phân tích và chỉ ra phương án để ngân sách có thể thúc đẩy bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ. Mục đích của việc thực hiện ngân sách có trách nhiệm giới là nâng cao chất lượng và hiệu quả của quản lý tài chính công, thông qua lồng ghép các khía cạnh của bình đẳng và công bằng trong chi tiêu công và thu ngân sách.

²UN Women, 2019.

Kinh nghiệm quốc tế cho thấy, ngân sách có trách nhiệm giới là một công cụ về trách nhiệm giải trình để theo dõi và hỗ trợ thực hiện các cam kết về bình đẳng giới của chính phủ, khắc phục sự hạn chế về nguồn lực khi các dòng ngân sách dành riêng cho các hoạt động về bình đẳng giới luôn chiếm một tỷ lệ rất nhỏ trong nguồn ngân sách chi tiêu nói chung. Là một công cụ chính sách hiệu quả nhằm thách thức những vấn đề giới dai dẳng, ngân sách có trách nhiệm giới đã được áp dụng trên 100 nước trên thế giới, bao gồm các nước ở khu vực Đông Nam Á.

Photo: UN In Viet Nam/Aidan Dockery

Quy định về bình đẳng giới trong Luật Ngân sách nhà nước 2015

Lần đầu tiên nguyên tắc bình đẳng giới được quy định trong Luật Ngân sách nhà nước (2015). Sự thay đổi này là tiền đề quan trọng để áp dụng cách tiếp cận ngân sách có trách nhiệm giới.

Nguyên tắc quản lý ngân sách nhà nước

Bảo đảm ưu tiên bố trí ngân sách để thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước trong từng thời kỳ về phát triển kinh tế; xoá đói, giảm nghèo; chính sách dân tộc; **thực hiện mục tiêu bình đẳng giới**; phát triển nông nghiệp, nông thôn, giáo dục, đào tạo, y tế, khoa học và công nghệ và những chính sách quan trọng khác”

(Khoản 5, Điều 8, Luật Ngân sách nhà nước 2015)

Căn cứ lập dự toán ngân sách nhà nước

“Nhiệm vụ phát triển kinh tế-xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh, đối ngoại, **bình đẳng giới**”.

(Khoản 1, Điều 41, Luật Ngân sách nhà nước 2015)

Dựa trên những nguyên tắc đã được quy định trong Luật Ngân sách nhà nước 2015, Ngân sách có trách nhiệm giới áp dụng cho CT 135 cần bắt đầu từ quá trình lập kế hoạch, triển khai thực hiện và giám sát, đánh giá hiệu quả và tác động của Chương trình.

Trong bối cảnh khi Việt Nam không còn được tiếp cận các nguồn tài chính ưu đãi từ Hiệp hội Phát triển quốc tế (International Development Association, IDA) và sắp tới có thể là từ các nhà tài trợ, nguồn tài chính cho các hoạt động phát triển đang và sẽ đặt ra những thách thức trong việc thực hiện chiến lược giảm nghèo và giải quyết các vấn đề bất bình đẳng xã hội và bất bình đẳng về giới³. Do vậy, sử dụng nguồn tài chính trong nước một cách có hiệu quả là bài toán đặt ra đối với Việt Nam trong giai đoạn chuyển đổi hiện nay. Chương trình 135 là Chương trình có thể là một ví dụ tốt trong việc giải quyết tốt và hài hòa các mục tiêu giảm nghèo kết hợp với thúc đẩy công bằng xã hội và bình đẳng giới bằng cách áp dụng phương pháp tiếp cận ngân sách có trách nhiệm giới.

³ Oxfam (2019): *Financing for development in Vietnam*

HỖ TRỢ CỦA CHÍNH PHỦ IRELAND CHO SÁNG KIẾN CỦA UN WOMEN VÀ ỦY BAN DÂN TỘC VỀ THỨC ĐẨY NGÂN SÁCH CÓ TRÁCH NHIỆM GIỚI TRONG VIỆC THỰC HIỆN CT 135

Sáng kiến hỗ trợ áp dụng thí điểm thực hiện ngân sách có trách nhiệm giới đối với CT 135 được UN Women phối hợp với Vụ Dân tộc thiểu số, Ủy ban Dân tộc thực hiện từ năm 2018.

Xuất phát từ thực tế, ngân sách có trách nhiệm giới là khái niệm tương đối mới ở Việt Nam, quá trình hỗ trợ được bắt đầu từ nâng cao năng lực thông qua các khóa tập huấn về phân tích giới, lồng ghép giới vào CT 135 và áp dụng ngân sách có trách nhiệm giới vào quá trình lập kế hoạch, dự toán, chấp hành và quyết toán ngân sách CT 135. Tập huấn và hội thảo được thiết kế dựa trên những thảo luận về 3 dự án của CT 135: Dự án CSHT, Dự án Phát triển sản xuất, và Dự án Nâng cao năng lực.

Song song với tập huấn, UN Women và Ủy ban Dân tộc đã xây dựng Tài liệu Hướng dẫn thúc đẩy và thực hiện ngân sách có trách nhiệm giới trong Chương trình 135. Tài liệu hướng đến đối tượng sử dụng là cán bộ làm công tác dân tộc, cán bộ lập kế hoạch, triển khai và thực hiện Chương trình 135, cán bộ tham mưu của các sở, ban ngành về Chương trình 135; cán bộ làm công tác vì sự tiến bộ phụ nữ và bình đẳng giới, chuyên gia tài chính, ngân sách và

chuyên gia giới. Tài liệu gồm 3 phần chính: (i) Kiến thức chung về giới, bình đẳng giới và ngân sách có trách nhiệm giới; (ii) Phân tích giới và lồng ghép giới trong Chương trình 135 và (iii) Lồng ghép giới trong lĩnh vực ngân sách đối với Chương trình 135. Tài liệu đã cung cấp những thông tin quan trọng về vấn đề bất bình đẳng giới ở vùng dân tộc thiểu số nói chung và những vấn đề bất cập về giới trong quá trình thực hiện CT 135 thông qua công cụ phân tích giới đối với 3 dự án của CT 135. Đây chính là cơ sở để thực hiện lồng ghép giới vào quá trình xây dựng, thực hiện và giám sát, đánh giá CT 135. Ngân sách có trách nhiệm giới được áp dụng vào quá trình lập kế hoạch và dự toán ngân sách, quá trình chấp hành ngân sách và quyết toán ngân sách. Tài liệu là cẩm nang hướng dẫn chi tiết quá trình thực hiện ngân sách có trách nhiệm giới với các bước cụ thể từ phân tích giới, lồng ghép giới vào lập kế hoạch và thực hiện các hoạt động của Chương trình đến việc áp dụng vào các chu trình của ngân sách.

Dựa trên Tài liệu hướng dẫn các cán bộ tham gia vào các hoạt động của CT 135 của Tỉnh Bắc Giang đã thảo luận về các bước tiến hành và áp dụng trong quá trình triển khai, thực hiện CT 135 của năm 2019.

Năm 2019, các xã được chọn thí điểm là xã Vô Tranh và xã Bảo sơn, Huyện Lục Nam, Bắc Giang. Quá trình áp dụng ngân sách có trách nhiệm giới được bắt đầu từ khâu lập kế Dự án Hỗ trợ phát triển sản xuất mô hình sử dụng phân bón NPK 12.5.10 và Dự án Xây dựng đường bê tông thôn Trại Lán (xã Vô Tranh); Dự án Hỗ trợ phân bón mô hình trồng, chăm sóc cây dứa Queen (xã Bảo Sơn). Nhóm tư vấn của UN Women và lãnh đạo Vụ Dân tộc thiểu số của Ủy ban Dân tộc đã có các buổi làm việc với lãnh đạo chủ chốt của 2 xã, tham dự các cuộc họp lập kế hoạch có sự tham gia của các cán bộ thực hiện triển khai các dự án này. Mục đích của tài liệu này nhằm ghi lại và chia sẻ sự thay đổi ghi nhận được ở địa phương, những thách thức trong quá trình thúc đẩy và thực hiện các sáng kiến liên quan đến trách nhiệm giới để từ đó đưa ra những đề xuất về thúc đẩy ngân sách có trách nhiệm giới trong các chương trình

phát triển kinh tế xã hội ở cộng đồng. Ngoài ra, các hoạt động này có thể là những ví dụ cụ thể về việc ngân sách có trách nhiệm giới có thể được thực hiện như thế nào với các sáng kiến ở địa phương, qua đó khái niệm ngân sách có trách nhiệm giới trở nên quen thuộc và dễ hiểu hơn với các bên liên quan trong quá trình thúc đẩy bình đẳng giới.

Photo: UN in Viet Nam/Aidan Dockery

KẾT QUẢ VÀ THAY ĐỔI

Sự thay đổi nhận thức về tầm quan trọng của ngân sách có trách nhiệm giới là điều kiện tiên quyết:

Quan niệm phổ biến cho rằng giới và ngân sách không có mối liên hệ trực tiếp với nhau, ngoài dòng ngân sách của Ban Vì sự tiến bộ phụ nữ các cấp. Những hoạt động nâng cao năng lực đã giúp các cán bộ và lãnh đạo cơ sở nhận thức được: (i) mối liên hệ chặt chẽ giữa các khía cạnh giới, quá trình ngân sách và quá trình thực hiện CT 135, (ii) tầm quan trọng của việc xem xét các vấn đề giới trong quá trình ngân sách, và (iii) thúc đẩy bình đẳng giới thông qua giải pháp về ngân sách. Nhận thức được những điều này là điều kiện quan trọng để áp dụng ngân sách có trách nhiệm giới vào hoạt động thực tiễn của CT 135.

Quá trình thảo luận nhóm nhằm định hướng và lồng ghép giới vào quy trình ngân sách ở tỉnh Bắc Giang

Ảnh: UN Women/Thảo Hoàng

Ông Bùi Quang Chúc – Chủ tịch xã Vô Tranh chia sẻ kinh nghiệm lồng ghép giới trong kế hoạch của CT 135 với Ủy ban về các vấn đề xã hội

Ảnh: UN Women/Thảo Hoàng

Những thay đổi trong thực tiễn được ghi nhận:

o *Những thay đổi trong thực tiễn được ghi nhận:* Phương pháp lồng ghép giới được áp dụng vào CT 135 ở 2 xã thí điểm. Quá trình này được bắt đầu sau khi đã thực hiện các hoạt động nâng cao năng lực cho cán bộ và lãnh đạo xã. Đây là một tiến trình xuyên suốt, bắt đầu từ quá trình lập kế hoạch xây dựng Dự án, đến triển khai và giám sát thực hiện Dự án. Điểm nhấn ở đây là có sự tham gia và chỉ đạo trực tiếp của lãnh đạo UBND xã. Kết quả là sự tham gia và tiếng nói của phụ nữ được cải thiện rõ rệt, những yêu cầu về giới đã được lồng ghép trong Kế hoạch triển khai dự án và giám sát quá trình thực hiện. Ví dụ, tại xã Vô Tranh, có sự tham gia của nữ giới trong Ban phát triển của xã, của thôn. Tỷ lệ nữ tham gia Hội nghị họp thôn liên quan đến triển khai dự án đạt trên 50%, trước đó chủ yếu nam giới tham gia.

o *Những thực tiễn tốt chưa có tiền lệ:* Một vài ví dụ để minh chứng về những thay đổi trong thực tiễn, đó là: Khi thực hiện Dự án về cơ sở hạ tầng, Chủ đầu tư (xã) yêu cầu nhà thầu thi công cam kết sử dụng lao động địa phương, đặc biệt là lao động nữ, vào các công việc liên quan đến đầu tư CSHT; Thúc đẩy sự tham gia của các bên liên quan và đảm bảo số liệu tách biệt giới tính trong biên bản họp thôn liên quan đến thực hiện CT 135; Kế hoạch chi tiết cho từng hoạt động giúp phân tích mức độ hưởng lợi của phụ nữ và nam giới đối với CT 135.

o *Chia sẻ của người dân:* Tại các cuộc tiếp xúc với người dân tại xã Vô Tranh và xã Bảo Sơn trong quá trình thực hiện thí điểm, người dân đã chia sẻ một cách tự tin và tâm huyết về những thay đổi trong quá trình thực hiện CT 135 khi áp dụng ngân sách có trách nhiệm giới. Từ những việc làm cụ thể như lập danh sách hộ tham gia Dự án, biên bản họp thôn có ghi rõ ý kiến của nam, nữ; khuyến khích phụ nữ tham gia và đóng góp ý kiến, tham gia các hoạt động trong xây dựng cơ sở hạ tầng mà trước đây họ ít tham gia.... người dân cho rằng họ có thể áp dụng ngân sách có trách nhiệm giới trong các hoạt động của Chương trình 135 và các chương trình khác. Điều này cũng cho thấy, khi lãnh đạo cơ sở và người dân nhận thức được tầm quan trọng của vấn đề, việc áp dụng ngân sách có trách nhiệm giới hoàn toàn có thể thực hiện tốt từ cơ sở.

BÀI HỌC KINH NGHIỆM VÀ NHỮNG KHOẢNG TRỐNG CẦN TIẾP TỤC THỰC HIỆN VÀ HOÀN THIỆN

1. Thay đổi nhận thức về bình đẳng giới và ngân sách có trách nhiệm giới cho lãnh đạo cấp cơ sở có vai trò quyết định trong việc áp dụng phương pháp tiếp cận lồng ghép giới trong các chương trình phát triển kinh tế-xã hội nói chung và vùng DTTS nói riêng. Theo Nghị quyết số 88/2019 của Quốc hội, Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2030 (gọi tắt là Chương trình KT-XH vùng DTTS 2021-2030) sẽ được xây dựng và thực hiện. Do vậy, song song với việc nâng cao năng lực về giới cho cán bộ lập kế hoạch và triển khai thực hiện Chương trình KT-XH vùng DTTS 2021-2030, việc thu hút sự tham gia và cam kết của lãnh đạo cơ sở là điều kiện quan trọng để đảm bảo ngân sách có trách nhiệm giới được áp dụng hiệu quả và bền vững.

2. Thực tế cho thấy, khi áp dụng phương pháp ngân sách có trách nhiệm giới, việc thiếu các số liệu thông tin tách biệt giới ở địa phương đã gây khó khăn cho phân tích giới và lồng ghép giới vào lập kế hoạch. Một trong những lý do được đưa ra là các cơ quan chức năng không yêu cầu tách biệt giới trong quá trình xây dựng kế hoạch, mà hoàn toàn phụ thuộc vào nhận thức và năng lực của cán bộ địa phương. Điều này đặt ra vấn đề về những yêu cầu mang tính ràng buộc ở địa phương trong quá trình thu thập sử dụng số liệu báo cáo hành chính.

3. Để đảm bảo việc áp dụng ngân sách có trách nhiệm giới một cách thống nhất, cần tăng cường phối hợp Chương trình KT-XH vùng DTTS 2021-2030, Ủy ban Dân tộc và Chương trình giảm nghèo, Bộ Lao động, Thương binh- Xã hội để rà soát các quy định, quy chế có liên quan đến việc thực hiện và giám sát, đánh giá Chương trình KT-XH vùng DTTS 2021-2030 theo cách có trách nhiệm giới.

4. Để đảm bảo thúc đẩy bình đẳng giới một cách bền vững, cần có những thay đổi mang tính ràng buộc, có nghĩa là ngay trong các văn bản hướng dẫn thực hiện Chương trình KT-XH vùng DTTS giai đoạn 2021-2030 cần yêu cầu thực hiện những hoạt động sau đây:

o Tiến hành phân tích giới và lồng ghép giới bao gồm thu thập số liệu tách biệt giới tính một cách có hệ thống; Thể chế hóa quy trình lập kế hoạch có sự tham gia, trong đó có sự tham gia có chất lượng của phụ nữ và Hội Phụ nữ, nhất là trong các cuộc họp ở cấp thôn bản; Đảm bảo cơ chế giám sát phù hợp⁴.

o Xây dựng Hướng dẫn cụ thể, ví dụ, cần có bảng biểu cụ thể nhằm hỗ trợ cho việc xây dựng kế hoạch thực hiện ngân sách có trách nhiệm giới.

o Xây dựng hướng dẫn chi tiết và thực hiện tiêu chí tự đánh giá phân loại ngân sách theo mức độ thúc đẩy bình đẳng giới trong Chương trình KT-XH vùng DTTS 2021-2030

o Các hoạt động nâng cao năng lực cần bao gồm Nâng cao năng lực về lồng ghép giới cho đội ngũ cán bộ thực hiện Chương trình và điều này cũng cần được quy định trong các văn bản Hướng dẫn thực hiện Chương trình từ Trung ương đến địa phương, nhằm đảm bảo phân bổ ngân sách cho các hoạt động này.

⁴Australian Aid, Văn phòng quốc gia về giảm nghèo, Care, Oxfam and SNV: Bản Tóm tắt báo cáo đánh giá độc lập: Phân tích Giới trong Chương trình Mục tiêu Quốc gia Giảm nghèo Bền vững (2016-2020).

**Cơ quan Liên Hợp Quốc về Bình đẳng giới và
Trao quyền cho Phụ nữ (UN Women)**

Văn phòng tại Việt Nam

Tòa nhà Xanh Một Liên Hợp Quốc

304 Kim Mã - Ba Đình - Hà Nội

Điện thoại: 24 38501000 - Fax: 24 37265520

<http://vietnam.unwomen.org>

Vụ Dân tộc thiểu số

Ủy ban Dân tộc

80 Phan Đình Phùng, Quận Ba Đình, Hà Nội

Tel: +84 24 37349892

Website: www.cema.gov.vn